

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 502/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Ondrušekom, Radničné námestie 33, Bardejov, proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 3C/56/2023-290 zo 17. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 8. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 11 ods. 3 listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu označeným v záhlaví. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznal mu náhradu trov konania.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalovanou stranou v konaní vedenom okresným súdom, proti ktorej sa žalobkyňa domáhala zrušenia a vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom zo 4. decembra 2023, ktorý bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu z 28. novembra 2024.
3. Sťažovateľ podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. Okresný súd výzvou zo 6. marca 2025 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 150 eur a poučil ho, že v prípade jeho nezaplatenia v lehote 10 dní konanie zastaví. Predmetná výzva spolu

s príkazom na úhradu bola právnomu zástupcovi sťažovateľa doručená do elektronickej schránky 7. marca 2025. Posledným dňom lehoty na zaplatenie súdneho príplatku bol 17. marec 2025. Sťažovateľ súdny poplatok zaplatil 28. marca 2025.

4. Okresný súd uznesením z 31. marca 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom dovolacie konanie zastavil. V rámci odôvodnenia uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok za dovolanie v súdom určenej lehote vo výzve na zaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), t. j. najneskôr do 17. marca 2025, nemal inú možnosť ako konanie zastaviť.

5. Proti uzneseniu o zastavení dovolacieho konania vydanému vyšším súdnym úradníkom podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil nesprávnym označením poplatníka vo výzve na zaplatenie súdneho poplatku. Súd uviedol ako bydlisko sťažovateľa [REDAKOVANÉ], pričom z predloženého splnomocnenia v prílohe dovolania vyplývala adresa [REDAKOVANÉ]. Došlo teda k vyrubeniu súdneho poplatku neexistujúcej osobe, osobe bez procesnej subjektivity, čo nemôže zakladať dôvodnosť zastavenia konania. Poukázal pritom na skutočnosť, že ak je žalobca povinný uviesť v žalobe žalovaného riadne a správne, tak aj súd je povinný správne označiť adresáta poplatkovej povinnosti. Taktiež namietal nesprávne doručenie výzvy na úhradu súdneho poplatku zaslanej jeho právnomu zástupcovi 6. marca 2025 bez doručenky a bez stanovenej úložnej lehoty. Akonáhle ju súd zaslal, pokladala sa za prevzatú, tzn. že súd nepripojil k výzve doručenkú a ani nestanovil úložnú lehotu. Právny zástupca teda nemal žiadnu možnosť na prevzatie výzvy. Doručenka bola vykázaná 7. marca 2025 o 1.38 h, a to napriek tomu, že z histórie prihlásenia do schránky bolo technickou podporou slovensko.sk vykázané, že v tom čase sa nikto do schránky neprihlásil, takže túto poštu nemohol právny zástupca prevziať. Výzva mala byť právnomu zástupcovi v zmysle § 32 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) doručená s úložnou lehotou 15 dní. Právny zástupca sťažovateľa ihneď po zistení, že v konaní údajne prevzal výzvu na úhradu súdneho poplatku, tento obratom 28. marca 2025 uhradil, tzn. ešte pred vydaním uznesenia o zastavení konania. Ak by bola výzva doručená právnomu zástupcovi správne (s úložnou lehotou), došlo by k jej prevzatiu automaticky najneskôr 21. marca 2025 a od 22. marca 2025 by sťažovateľovi začala plynúť 10-dňová lehota na úhradu súdneho poplatku, ktorá by uplynula 31. marca 2025. Sťažovateľ bol však nesprávnym doručením výzvy na úhradu súdneho poplatku okresným súdom o túto možnosť ukrátený.

6. Právnomu zástupcovi sťažovateľa bolo identicky doručené 2. apríla 2025 uznesenie o zastavení dovolacieho konania, teda bez úložnej lehoty a riadnej doručenky, ktorá bola automaticky súdu doručená 3. apríla 2024 o 1.16 h bez toho, aby si ho právny zástupca prevzal. Takéto doručenie je v rozpore s § 105 ods. 1 Civilného sporového poriadku a taktiež v rozpore so zákonom o e-Governmente. Zastavenie konania z dôvodu neuhradenia súdneho poplatku v lehote uvedenej vo výzve, ktorá bola súdom zaslaná ako keby „obyčajnou zásielkou“, považoval sťažovateľ za príliš prísnu aplikáciu práva voči nemu, pričom žalobkyni boli dokumenty doručované s úložnou lehotou. Okresný súd nepostupoval pri zastavení konania správne aj z dôvodu, že pred zaplatením súdneho poplatku začal vo veci samej konať, keď vyzval protistranu na podanie vyjadrenia. Poukázal pritom

na § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch a taktiež na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 357/2020 z 30. novembra 2021.

7. Okresný súd napadnutým uznesením zo 17. apríla 2025 vydaným sudkyňou sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 8. mája 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Podstatou argumentácie uplatnenej sťažovateľom v ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že napadnuté uznesenie je arbitrárne, a preto nezákonné.

9. Sťažovateľ zopakoval už skôr prednesené argumenty v sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom (body 5 a 6 tohto uznesenia). Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu uviedol, že okresný súd poukázal na skutočnosť, že vo veci sťažovateľa rozhodol na základe ustálenej rozhodovacej praxe, a odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4CoP/98/2022 z 11. februára 2022, v ktorom odvolací súd rozhodoval v obdobnej veci o odvolaní proti uzneseniu súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku v súdom určenej lehote. Aj v tejto veci bola podľa názoru sťažovateľa nesprávne doručená výzva na úhradu súdneho poplatku (bez úložnej lehoty) a aj v tomto prípade sa právny zástupca domnieval, že poplatok zaplatil v lehote. Krajský súd v Prešove sa žiadnym spôsobom v rámci odvolania nevysporiadal s takýmto nesprávnym postupom súdu prvej inštancie a navyše nie je možné uvedené rozhodnutie považovať za judikát, prípadne ustálenú súdnu prax. Ide o opakované pochybenie, ktoré bolo napadnuté riadnym opravným prostriedkom a odvolací súd o ňom rozhodol bez odôvodnenia.

10. Podľa sťažovateľa okrem nesprávneho doručovania okresný súd aj s ohľadom na § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch nepostupoval správne, ak konanie zastavil, keďže už bolo začaté konanie vo veci samej. Okresný súd mal počkať na zaplatenie súdneho poplatku a až následne vyzvať žalobkyňu na vyjadrenie. V čase zaslania dovolania žalobkyni s výzvou na vyjadrenie (doručované s riadne stanovenou úložnou lehotou) nebol poplatok zo strany sťažovateľa ešte stále uhradený. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 357/2020 z 30. novembra 2021.

11. V závere sa sťažovateľ nestotožnil s tvrdením okresného súdu v napadnutom uznesení, že je irelevantné, ako je označený poplatník a že súdny poplatok uhradil advokát. Uvedená argumentácia je v priamom rozpore s ústavným princípom, že súd môže konať len v zmysle zákona a v jeho medziach. Súdu neprislúcha ignorovať zákonné označenie poplatníka.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení ním označených práv uznesením okresného súdu, ktorým zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu, ktorým okresný súd zastavil dovolacie konanie z dôvodu neuhradenia súdneho poplatku v súdom určenej lehote.

13. Ústavný súd už viackrát (z najnovšej judikatúry napr. II. ÚS 224/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 134/2015, II. ÚS 361/2015) zdôraznil, že rozhodovanie o súdnych poplatkoch – napr.

o oslobodení od súdnych poplatkov, o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a podobne – spravidla nemôže byť predmetom ústavnej ochrany, pretože aj keď sa jeho výsledok sekundárne dotýka účastníka konania, samotný „spor“ o oslobodenie od súdnych poplatkov vzhľadom na podstatu konania v zásade nedosahuje intenzitu opodstatňujúcu porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa. Rozhodnutie o tom, či sú splnené zákonom ustanovené podmienky, napríklad na oslobodenie od súdnych poplatkov, patrí zásadne do rozhodovacej sféry všeobecných súdov (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 788/09).

14. Rozhodovanie o súdnych poplatkoch – o naplnení zákonom ustanovených predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov, o následkoch nepriznania oslobodenia od povinnosti zaplatiť súdny poplatok alebo o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku spadá výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov. Je preto vecou judikatúry všeobecných súdov, aby vymedzila kritériá, z ktorých bude pri aplikácii zákonných ustanovení týkajúcich súdnych poplatkov vychádzať (porov. I. ÚS 27/2014, III. ÚS 559/2011, III. ÚS 441/2014).

15. Podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch (v znení účinnom od 1. júla 2017) ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

16. Podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak už začal konať vo veci samej.

17. Okresný súd v napadnutom uznesení poukázal na elektronickú doručku v súdnom spise, z ktorej vyplýva, že výzva bola právnomu zástupcovi doručovaná ako úradný list doporučené s doručenkou, pričom správa bola úspešne doručená 7. marca 2025 o 00.00 h a doručka bola prijatá súdom 7. marca 2025 o 5.10 h. Od doručenia výzvy bola správa prijímateľovi objektívne prístupná, preto sa okresný súd nestotožnil s názorom sťažovateľa, že jeho právny zástupca nemal žiadnu možnosť na prevzatie výzvy. Následne zdôraznil, že poplatková povinnosť za podanie dovolania vzniká už jeho samotným podaním na súde. Keďže si sťažovateľ povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie nesplnil, bol súdom vyzvaný na jeho dodatočné zaplatenie s poučením o následkoch nesplnenia tejto povinnosti spočívajúcich v obligatórnom zastavení konania.

18. Ako nedôvodnú vyhodnotil ústavný súd námietku sťažovateľa, že vo výzve na zaplatenie súdneho poplatku nebola uvedená aktuálna adresa trvalého pobytu sťažovateľa. V predmetnom konaní bolo od počiatku nepochybné, kto je žalovaným, keďže sťažovateľ (žalovaný) bol jednoznačne identifikovaný. Neuvedenie aktuálnej adresy trvalého pobytu (ku ktorej zmene došlo v priebehu konania) vo výzve na zaplatenie súdneho poplatku nemôže preto spôsobiť jeho zameniteľnosť s inou osobou a taktiež z toho nemožno vyvodit' záver, že povinnosť bola uložená neexistujúcej osobe, zvlášť v prípade, že súdny poplatok bol uhradený. V prípade, že za sťažovateľa zaplatil súdny poplatok jeho právny zástupca, je preto namieste otázka, či tak urobil za neexistujúcu osobu. V tejto súvislosti okresný súd poukázal aj na judikatúru, z ktorej vyplýva, že zaplatenie súdneho poplatku je zastupiteľný úkon, čo znamená, že súdny poplatok je možné zaplatiť aj prostredníctvom osoby odlišnej od účastníka konania. Súd sa nestotožnil ani s názorom sťažovateľa o dôvodnosti vydania opravného uznesenia s jeho správnu adresou. Inštitút opravného uznesenia

služi na nápravu pochybení, ktorých sa súd dopustil v procese rozhodovania, ktorého výsledkom je navonok prejavené súdne rozhodnutie, nie na nápravu pochybení v akomkoľvek podaní súdu adresovanom účastníkom konania, v tomto prípade výzvy na zaplatenie súdneho poplatku v podobe vzorového tlačiva. Túto výzvu nemožno považovať za rozhodnutie súdu, ktoré by bolo možné napadnúť zákonom ustanoveným účinným opravným prostriedkom.

19. Napokon sa okresný súd vyjadril k námietke sťažovateľa, že súd v dovolacom konaní doručovaním výzvy žalobkyni na vyjadrenie k dovolaniu sťažovateľa vykonával procesné úkony, ktoré vyvolali začatie konania vo veci. Poukázal pritom na uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 186/2022 z 12. apríla 2022, z ktorého vyplýva, že dovolacie konanie má svoje „meritum“, ktorým je vykonanie dovolacieho prieskumu dovolacím súdom v rozsahu uplatnených dovolacích dôvodov. Podobne to platí pre odvolacie konanie, ktorého meritom je preskúmanie odvolaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, a to z pohľadu odvolateľom vymedzených odvolacích dôvodov. Je teda možné skonštatovať, že v opravných konaniach konajú v merite veci (vo veci samej) iba tie súdy, ktorým zákon zveruje funkčnú príslušnosť na konanie o opravnom prostriedku. Z uvedeného je potom potrebné vyvodit', že v dovolacom konaní koná „vo veci samej“ výlučne dovolací súd a úkony, ktorých vykonanie zákon ukladá v dovolacom konaní okresnému súdu, sú prípravnými úkonmi a nemožno ich považovať za úkony vo veci samej. To platí bez ohľadu na to, v akom poradí okresný súd tieto úkony vykonal. Podľa názoru ústavného súdu preto nie je možné uvažovať v konaní o dovolaní o aplikácii § 10 ods. 2 písm. a) v spojení s § 9 ods. 6 zákona o súdnych poplatkoch. Súd prvej inštancie v dovolacom konaní nevykonáva úkony vo veci samej, preto pre účely dovolacieho konania je možné považovať § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch za obsolentné ustanovenie.

20. Ústavný súd, preskúmajúc napadnuté uznesenie, ktorého odôvodnenie v podstatnom zhrnul v rámci bodov 17 až 19 tohto uznesenia, dospel k záveru, že neobstojí tvrdenie sťažovateľa o jeho arbitrárnosti. Okresný súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti zastaveniu dovolacieho konania pre včasné nezaplatenie súdneho poplatku aplikoval a interpretoval príslušné zákonné ustanovenia spôsobom, ktorý je ústavne konformný a nearbitrárny. Ide o aplikáciu a výklad jednoduchého/podústavného práva reglementujúceho otázku poplatkovej povinnosti za podané dovolanie a s ňou spojené následky jej včasného nesplnenia. Nejde o sťažovateľom indikovaný formalizmus, naopak, iný (opačný) než univerzálne a kogentne zákonom predpísaný postup by mohol vykazovať prvky svojvôle.

21. Rozhodujúca námietka sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sa týka toho, že nebol dôvod na zastavenie konania, keďže okresný súd začal konať vo veci samej, keď pred predložením dovolania dovolaciemu súdu ho doručil na vyjadrenie žalobkyni. K aplikácii § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch sa ústavný súd už vyjadril. V uznesení sp. zn. III. ÚS 279/2023 z 25. mája 2023 dospel k záveru, že v dovolacom konaní koná vo veci samej výlučne dovolací súd a úkony, ktoré zo zákona vykonáva v tomto konaní okresný súd, sú prípravnými úkonmi, ktoré bez ohľadu na poradie ich vykonania nemožno považovať za úkony vo veci samej. Tento záver možno vzťahovať aj na vec sťažovateľa. Naopak, na vec sťažovateľa nemožno vzťahovať závery nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 357/2020 z 30. novembra 2021, v ktorom ústavný súd vyhodnotil uznesenie za nepreskúmateľné, keďže nedalo žiadnu odpoveď na kľúčové argumenty uplatnené v sťažnosti proti uzneseniu o zastavení dovolacieho konania. Ústavný súd v ňom navyše formuloval potrebu extenzívneho výkladu § 4 ods. 2 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého od

poplatkov sú oslobodené charitatívne organizácie, pričom práve toto posúdenie sťažovateľky bolo v uvedenom prípade sporné. Potreba výkladu v prospech poplatníka bola formulovaná k tomuto hmotnoprávnemu ustanoveniu zákona, a nie k § 10 zákona o súdnych poplatkoch, ktorý stanovuje následky nezaplatenia inak nesporného poplatku.

22. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o spôsobe doručovania výzvy na zaplatenie súdneho poplatku ústavný súd poukazuje na § 32 ods. 5 zákona o e-Governmente. Všeobecné súdy postupujú pri elektronickom doručovaní písomností v závislosti od toho, akú písomnosť doručujú, pričom spôsob jej doručovania určuje právny predpis, s čím sú spojené aj rôzne momenty jej doručenia (ak sa doručuje do vlastných rúk, momentom uvedeným na elektronickej doručenkovej alebo márnym uplynutím úložnej lehoty; ak sa nedoručuje do vlastných rúk, v deň bezprostredne nasledujúci po uložení elektronickej úradnej správy). Vo veci sťažovateľa bola výzva na zaplatenie súdneho poplatku (ako vyplýva z bodu 17 tohto uznesenia) doručovaná ako úradný list doporučené s doručenkou (žalobu, resp. dovolanie spolu s výzvou na vyjadrenie je potrebné doručiť do vlastných rúk).

23. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (súdu) a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 444/2018).

24. Ústavný súd vzhľadom na prezentované uzatvára, že nie je oprávnený vstupovať do ústavne udržateľnej interpretácie príslušných zákonných ustanovení v situácii, keď okresný súd zvolil podľa ústavného súdu ústavne korektný výklad týchto právnych noriem. V závere okresnému súdu nemožno z ústavnoprávneho hľadiska vytknúť arbitrárnosť, ktorá by zakladala porušenie sťažovateľom označených práv. Prezentované východiská zakladajú podľa mienky ústavného súdu zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu